

Quan vam sortir de l'hotel queia una pluja fina i lleugera, tal com passa de vegades a Tòquio a l'octubre. Vaig dir que el lloc on anàvem no era lluny: només havíem de caminar fins a l'estació, la mateixa on havíem baixat el dia anterior, i llavors agafar dos trens i passejar una mica per alguns carrers fins a arribar al museu. Vaig treure el paraigua, el vaig obrir i em vaig apujar la cremallera de l'abric. Era de bon matí i el carrer era ple de gent, si bé la majoria s'allunyava de l'estació en lloc d'acostar-s'hi com nosaltres. La mare no es va moure del meu costat en cap moment, com si pensés que el moviment de la gentada era un corrent, i que si ens separàvem ja no ens tornaríem a trobar, sinó que aniríem a la deriva, allunyant-nos cada cop més. La pluja era suau i constant. Deixava una fina capa d'aigua al terra, que, si t'hi fixaves bé, no era d'asfalt sinó de rajoles quadrades.

Havíem arribat la nit anterior. El meu avió havia aterrat una hora abans que el de la mare i jo l'havia esperada a l'aeroport. Estava massa cansada per llegir, però vaig

recuperar les maletes, vaig comprar dos bitllets per al tren exprés i una ampolla d'aigua, i vaig treure diners d'un caixer. Em vaig preguntar si havia de comprar res més –una mica de te, potser, o alguna cosa per menjar–, però no sabia com estaria la mare en aterrar. Quan va sortir de la zona d'embarcament la vaig reconèixer de seguida, fins i tot de lluny, pel seu port o per la manera com caminava, tot i no poder-li veure bé el rostre. Quan va ser més a prop em vaig adonar que continuava vestint amb molta cura: una brusa marró amb botons de perla, pantalons entallats i petits accessoris de jade. Sempre havia estat així. La roba que duia no era cara, però la triava fixant-se en el tall i el caient, en la subtil combinació de textures. Semblava una dona ben vestida d'una pel·lícula de potser vint o trenta anys enrere, antiquada i elegant a la vegada. També vaig veure que duia una maleta grossa, la mateixa que recordava de la nostra infància. La tenia sempre sobre l'armari de la seva habitació, on s'alçava imponent, gairebé sense fer servir, i només la baixava per als pocs viatges que va fer per tornar a Hong Kong, com quan va morir el seu pare i després el seu germà. La maleta no tenia gairebé cap rascada, i encara ara semblava quasi nova.

Feia uns quants mesos li havia demanat que m'acompanyés en un viatge al Japó. Ja no vivíem a la mateixa ciutat, i de grans no havíem anat mai de viatge plegades, però em començava a semblar que era important per motius que encara no podia identificar. Al principi ella s'hi va mostrar reticent, però jo hi vaig insistir, i al final va acceptar, no tant amb paraules com protestant una mica menys o dubtant al telèfon quan l'hi demanava, i només amb això ja vaig saber que per fi m'estava donant a entendre que vindria. Vaig escollir el Japó perquè jo ja hi havia estat i, tot i que la mare no, vaig pensar que estaria més còmoda explorant una altra

part de l'Àsia. I potser vaig pensar que el fet que totes dues fóssim estrangeres ens posaria en una situació d'igualtat. Vaig decidir anar-hi a la tardor perquè sempre havia estat la nostra estació preferida. Els parcs i els jardins estarien preciosos, i s'acostaria el final de l'any, amb tot a punt d'acabar-se. No vaig caure que potser encara seria època de tifons. La previsió meteorològica ja contenia diversos avisos, i no havia parat de ploure des de la nostra arribada.

A l'estació vaig donar una targeta de metro a la mare i vam passar els torns. Un cop a dins vaig buscar la línia i l'andana que necessitàvem, procurant que els noms i els colors coincidissin amb el que havia marcat al mapa la nit anterior. Al final vaig trobar l'enllaç que volia. El terra de l'andana estava marcat per indicar el lloc on podies posar-te en fila per pujar. Vam ocupar el nostre lloc obedientment i el tren va arribar al cap de pocs minuts. Hi havia un sol seient lliure a prop de la porta, i vaig fer un senyal a la mare perquè hi segués, mentre que jo em vaig quedar dreta al seu costat, mirant com les estacions s'anaven succeint. La ciutat era grisa i concreta, apagada amb la pluja i no del tot desconeguda. Jo reconeixia la forma de tot –els edificis, els passos elevats, els passos a nivell– si bé en els detalls, en els materials, tot era lleugerament diferent, i eren aquests canvis petits però significatius el que em continuava obsedint. Al cap de potser vint minuts vam canviar per agafar una línia més petita i un tren més buit, i aquest cop vaig poder seure al costat de la mare, observant com els edificis eren cada cop més baixos, fins que vam ser als barris residencials i es van convertir en cases amb parets blanques, sostres plans i cotxes compactes aparcats a l'entrada. Vaig pensar que l'última vegada que havia estat allà havia anat amb en Laurie, i que de tant en tant havia pensat en la mare. Ara hi era amb ella, pensant de tant en tant en ell,

en com havíem voltat per la ciutat des del matí fins ben entrada la nit, veient-ho tot, assimilant-ho tot. Durant aquell viatge havia estat com si haguéssim tornat a ser criatures, esverats i neguitosos, parlant sense parar, rient sense parar, sempre amb ganes de més. Vaig recordar que havia volgut compartir alguna cosa d'allò amb la mare, encara que fos només una mica. Va ser després d'aquell viatge que vaig començar a aprendre japonès, com si inconscientment ja planejés aquest.

Aquest cop la sortida donava a un carrer tranquil en un barri frondós. La majoria de les cases estaven construïdes fins a la vora del carrer, però la gent havia posat petites jardineres amb peònies o bonsais en el poc espai que quedava. Nosaltres també havíem tingut un bonsai quan jo era petita, en un test blanc, quadrat i amb uns peus minúsculs. No crec que la mare l'hagués comprat, de manera que devia ser un regal que ens vam quedar i vam cuidar durant molt de temps. Vaig recordar que, per algun motiu, de petita no m'agradava. Potser perquè em semblava artificial o trist, un arbre tan petit i minuciós, gairebé com una il·lustració, creixent sol quan semblava que havia de ser en un bosc.

Mentre caminàvem vam passar per davant d'un edifici amb un mur de maons de vidre translúcid, i d'un altre que tenia una façana de color de bolet. Una mica més endavant, una dona escombrava fulles del carrer i les ficava en una bossa. Vam parlar una estona sobre el pis nou de la mare, que jo encara no havia vist. Feia poc que havia deixat la casa de la nostra infància i s'havia traslladat a un petit edifici de més cap als afores, que era més a prop d'on vivia la meva germana i més a la vora dels seus nets. Li vaig preguntar si hi estava bé, si hi havia botigues per poder comprar el menjar que li agradava, si les seves amigues eren a prop. Ella va dir que al matí els ocells feien molt d'escàndol.

Al principi s'havia pensat que eren criatures xisclant i havia sortit per parar bé l'orella, per assegurar-se que no passava res. Llavors s'havia adonat que el soroll el feien els ocells, però quan els havia buscat als arbres no els havia vist. Més enllà hi havia grans solars i autopistes. Podies caminar i caminar i no veure ningú, malgrat totes les cases que tenies al voltant.

Em vaig adonar que una mica més endavant hi havia un parc i vaig consultar el mapa al telèfon. Vaig dir a la mare que podíem travessar-lo, que la distància fins al museu seria més o menys la mateixa. En algun moment havia parat de ploure i vam abaixar els paraigües. Un cop a dins, el parc era enorme, amb una volta de fulles fosques i uns camins sinuosos. Era tal com m'havia imaginat que eren els parcs de petita, boscosos, foscos i humits, un món dins d'un altre. Vam passar per una zona de gronxadors buida, amb un tobogan metàl·lic amb les vores de color blau, a la superfície del qual encara hi havia tot de gotes de pluja grosses i rodones. Un seguit de rierols serpentejaven entre els arbres, creuant-se, separant-se i tornant-se a creuar. Algunes lloses trencaven el corrent, com muntanyes o barrancs minúsculs, i aquí i allà hi havia uns pontets estrets com els que sovint es veien a les postals o a les fotografies de viatge a l'Orient.

Abans de marxar m'havia comprat una càmera nova, una Nikon. Tot i que era digital, tenia tres petits dials de mode i un visor, així com un objectiu curt que podies regular fent rodar amb els dits. Em recordava la càmera que el meu oncle havia fet servir per a les fotos familiars durant la seva joventut a Hong Kong. La mare encara conservava algunes d'aquelles imatges. De petita jo les havia mirat sovint, tot escoltant les històries que les acompanyaven, fasciada pels punts de color que de vegades s'hi formaven com

una gota d'oli a l'aigua que feia un forat brillant a la superfície. Per a mi les fotografies tenien una elegància antiga, amb la mare i l'oncle posant quasi com si fossin un matrimoni tradicional, ella asseguda i ell dret darrere la seva espatlla, els cabells pentinats d'una manera determinada, un vestit estampat o una camisa blanca ben planxada, els carrers i el cel humit i sufocant de Hong Kong al seu darrere. Amb el temps em vaig oblidar completament d'aquestes fotos, i no les vaig tornar a descobrir fins uns quants anys més tard quan la meva germana i jo vam buidar el pis de la mare, dins d'una capsa de sabates plena de sobres i de petits àlbums esgrogueïts.

Ara vaig treure la càmera, vaig regular l'obertura de diafragma i em vaig quedar una mica enrere amb l'ull al visor. Notant el canvi en la distància que ens separava, la mare es va girar i va veure què feia. A l'instant va adoptar una postura formal: els peus junts, l'esquena recta, les mans juntes. Aquí va bé?, em va preguntar, O vols que em posi allà, més a prop d'aquell arbre? De fet, jo volia captar alguna cosa diferent, veure-li el rostre tal com era en els moments normals, quan estava immersa en els seus pensaments, però vaig respondre que ja estava bé i vaig fer la foto igualment. Ella em va demanar si volia que me'n fes una a mi, però li vaig dir que no calia, que valia més que anéssim tirant.

Durant les setmanes immediatament anteriors al viatge, m'havia passat moltes hores buscant llocs diversos –temples, parcs arbrats, galeries, les poques cases antigues que havien sobreviscut a la guerra– tenint sempre en compte el que li podria agradar de veure. Vaig desar un arxiu molt gran al portàtil amb adreces, descripcions i horaris d'obertura, sumant i restant moltes coses, patint per l'equilibri correcte, amb la intenció d'aprofitar el temps al

màxim. El museu me'l va recomanar una amiga. Formava part d'una gran casa d'abans de la guerra que havia estat construïda per un escultor famós. Havia llegit molt sobre la casa a internet i tenia ganes de veure-la. Vaig tornar a consultar el telèfon i vaig dir que, si giràvem allà, aviat arribaríem al carrer on era el museu. Mentre caminàvem vaig explicar a la mare una mica el que es podia esperar, procurant no donar-li gaires detalls, deixar coses per descobrir.

De camí vam passar per davant d'una escola on era l'hora del pati. Els nens portaven petits barrets de colors per indicar potser l'edat que tenien o el curs que feien, i jugaven cridant a viva veu i amb tota llibertat. El terreny i les estructures per jugar eren nets i brillants, i hi havia uns quants mestres vigilant tranquil·lament. Vaig pensar, i em vaig preguntar si la mare també hi pensava, en l'escola catòlica on ens havia matriculat, no tant per la qualitat de l'educació com per les faldilles de llana de quadres escoçosos, les bíblies blaves i altres experiències similars, per totes les coses que li havien ensenyat a tenir presents i a voler per a ella mateixa. Al cap d'uns quants cursos en aquella escola, la meva germana i jo vam obtenir beques i ens hi vam quedar fins a acabar el batxillerat, i després vam anar a la universitat: la meva germana per estudiar medicina i jo, literatura anglesa.

A l'entrada del museu hi havia una consigna per deixar-hi els paraigües, segurament per no fer gotes per dins aquella casa antiga. Vaig agafar el de la mare, el vaig espolsar una mica, vaig posar el seu i el meu l'un al costat de l'altre, i em vaig ficar les claus a la butxaca per poder recuperar-los després. A dins, més enllà de les portes corredisses, hi havia un espai per treure's les sabates, amb dos escambells de fusta i cistelles plenes de sabatilles de color marró. Mentre jo em barallava amb les meves botes, vaig

veure que la mare es treia les seves com si hagués viscut al Japó tota la vida, i les deixava ben posades, encarades cap al carrer, a punt per quan sortíssim. A sota portava uns mitjons blancs amb unes soles immaculades, com la neu acabada de caure. De petites també ens trèiem les sabates al lllindar de casa. Encara recordo la sorpresa d'un dia que vaig anar a casa d'una amiga en sortir d'escola i em van deixar córrer descalça pel jardí. La seva mare va engegar els aspersors i al principi el terra em va fer mal, però després es va tornar flonjo i humit, amb la gespa escalfada pel sol.

Em vaig posar unes sabatilles i vaig anar a pagar. La taquillera va agafar els bitllets i em va donar unes quantes monedes de canvi, així com dues entrades i dos fullets impresos en un paper blanc molt bonic. Em va explicar que hi havia dues exposicions: obres de la Xina i de la península de Corea a la planta baixa, i teles i teixits d'un artista famós al pis de dalt. Li vaig donar les gràcies i vaig agafar els fullets, i em vaig girar engrescada per compartir la informació amb la mare, pensant en la seva cura en el vestir i en la traça que sempre havia tingut per retocar i arreglar la nostra roba quan érem més joves. Vaig proposar que visitéssim les exposicions per separat, de manera que poguéssim estar tant temps com volguéssim, o no, amb certes obres. Però, vaig dir, sabríem sempre on era l'altra i no ens allunyaríem mai més el compte. M'amoïnava que encara volgués estar a prop meu, atesa la por que havia tingut a l'estació, però em va semblar més calmada en aquell espai i aquells límits més clars, i va entrar obedientment a la sala del costat amb el fullet obert a les mans com si estigués a punt de llegir-lo.

El museu ocupava dues plantes. Era fresc i silenciós, amb uns terres de fusta irregulars i unes grans bigues fosques que permetien veure la casa antiga que havia estat

l'edifici. Les escales eren baixes i menudes, perquè la gent abans era baixa i menuda, i cruixien i estaven guexades del mig, on milers i milers de peus les havien deixat ben polides. Per les finestres entrava una llum suau i lletosa, com la que es filtra per una pantalla de paper. Vaig escollir una sala a l'atzar, vaig plegar el fullet pel mig i me'l vaig ficar a la butxaca de l'abric. Volia, d'alguna manera, acostar-me a les obres amb ingenuïtat, saber poques coses del seu origen o de la seva procedència, veure-les només tal com eren. Hi havia diversos vasos i atuells exposats en vitrines, amb targetes escrites a mà on figurava l'època en què havien estat fets i uns quants caràcters més que no sabia llegir. Cada peça era una mica tosca però plena de vida. En les seves formes irregulars, alhora rústegues i delicades, es podia veure que totes havien estat fetes a mà, i que havien estat esmaltades i pintades també a mà, de manera que antigament una cosa tan senzilla com un bol per menjar o un vas per beure no es diferenciava en res d'un objecte artístic. Vaig anar passant d'una sala a una altra, fent una foto d'una plata blava, del color de l'àgata, amb unes flors blanques, segurament lotus, pintades, i una altra d'un bol d'un marró fangós, amb l'interior d'un color com de closca d'ou. Durant una estona havia notat la presència de la mare al meu darrere, aturant-se quan jo m'aturava o avançant de pressa quan jo avançava. Però al cap de poc la vaig perdre de vista. Em vaig esperar un moment a l'última sala de la planta baixa per veure si tornava a aparèixer, i llavors vaig pujar al primer pis. A mig camí vaig veure que hi havia una sala on havien enretirat un paravent i que donava a un jardí tranquil amb pedres i arços, amb unes fulles que s'anaven enrogint.

Les teles estaven penjades en una sala llarga, de manera que podies mirar-les totes a la vegada o una per una.

Algunes eren petites, però unes altres eren tan grans que penjaven fins a terra com si fossin aigua glaçada i era impossible imaginar-se que algú les portés posades o que estiguessin exposades en una sala que no fos aquella. Els estampats eren alhora primitius i elegants, i tan bonics com els vestits d'un conte popular. Mirar la transparència dels tints superposats em va recordar mirar enlaire a través d'un dossier de fulles. Les teles em van recordar les estacions de l'any i, amb els seus fils nus i a la vista, alguna cosa bonica i sincera que havia quedat oblidada, una cosa que es podia mirar però no pas viure. Em vaig sentir alhora captivada per la seva bellesa i entristida per aquesta idea vaga. Vaig passar moltes vegades entre les teles i vaig esperar la mare a la sala. En veure que no apareixia vaig explorar la resta de la casa tota sola, i al final la vaig trobar esperant-me a fora, asseguda al banc de pedra que hi havia al costat de la consigna on havia deixat els paraigües.

Li vaig preguntar si havia vist les teles i em va respondre que una mica, però que s'havia cansat i que per això m'esperava allà.

Per algun motiu jo tenia ganes de parlar més de la sala i del que hi havia sentit, del meu estrany entusiasme. ¿No era increïble, volia dir, que antigament hi hagués hagut persones que poguessin mirar el món –les fulles, els arbres, els rius, l'herba– i veure'ls com a mostres, i, encara més increïble, que poguessin descobrir l'essència d'aquelles mostres i plasmar-les sobre uns teixits? Però vaig trobar que no podia. En lloc d'això, vaig dir que una de les sales del pis de dalt, que donava al jardí i als arbres que s'hi alçaven, havia estat pensada expressament per a la contemplació. Podies obrir la finestra corredissa, seure a l'estret escriptori i mirar les pedres, els arbres o el cel. Potser està bé, vaig comentar, aturar-se de vegades i reflexionar

sobre les coses que han passat, potser pensar en la tristesa pot acabar fent-te feliç.

Aquell vespre vam anar a un restaurant que era en un carreró minúscul de prop de les vies del tren. Vam passar per una ruta paral·lela al canal que vaig pensar que devia ser maca a aquella hora. Els edificis que ens envoltaven eren foscos i els arbres, foscos i silenciosos. Als talussos del canal creixien unes plantes que s'arrapaven a la paret i que formaven a l'aigua una imatge delicada i tremolosa del món de més amunt. Al llarg del carrer, els restaurants i els cafès només havien encès llums dèbils i tènues com fanals. Tot i ser al mig de la ciutat, era com ser en un poble. Aquesta era una de les experiències que m'agradaven més del Japó, i, com tantes altres coses, es trobava a mig camí entre el tòpic i la veritat. És bonic, vaig dir, i la mare va somriure, però era impossible saber si hi estava d'acord.

El restaurant era al pis de dalt d'un edifici de dues plantes, i les escales eren tan dretes i tan estretes que pujar-les era gairebé com enfilarse a una escala de mà. Ens van dur fins a un lloc en un taulell de fusta, al costat d'una finestra estreta que donava al carrer, on vaig veure que tornava a ploure. Com que la mare no menjava res viu, vam demanar amb molta cura. Vaig llegir el que vaig poder del menú, però vaig necessitar sovint que m'ajudés amb els caràcters que no entenia o que havia oblidat, i juntes vam poder trobar els plats adequats. Vaig notar que per fi quedava alleujada de poder oferir una mica d'ajuda.

La mare va mirar per la finestra i va dir que tornava a ploure. Jo també hi vaig mirar, com si acabés d'adonar-me'n, i vaig dir que sí. Ella va observar que, tot i ser a l'octubre, no tenia fred, que el clima al Japó semblava més

suau, que només necessitava una jaqueta prima. Va preguntar si l'endemà plouria i li vaig respondre que no ho sabia, però llavors vaig treure el telèfon per mirar-ho i vaig explicar que l'endemà semblava que estaria ras, si bé hauria de confirmar-ho quan fóssim a l'hotel. Ella va comentar que la setmana anterior s'havia notat estranya i s'havia pensat que es posaria malalta per al viatge, però que havia descansat i menjat com cal, i que ara es trobava bé, que ni tan sols estava cansada. Li vaig preguntar què li havia semblat el dia, i ella va respondre que havia estat molt bé. Llavors va agafar la bossa i en va treure un llibret. Va explicar que l'havia trobat en una botiga de prop de casa, i que descrivia el caràcter de cadascú segons la data de naixement. Va buscar el mes corresponent i va llegir el meu.

Les persones nascudes el mateix dia que tu, va dir, de joves són idealistes. Per ser realment lliures, s'han d'adonar que els seus somnis són impossibles, i per tant rebre una lliçó d'humilitat, i només llavors seran felices. Els agrada la pau, l'ordre i les coses boniques, però poden viure completament dins el seu cap.

Va llegir el seu signe, i després el de la meva germana, que va dir que era lleial i treballadora, però que també s'enfadava de seguida i podia guardar rancor durant molt de temps. A continuació, va llegir la part que deia qui era més compatible amb qui, comparant en primer lloc les seves filles entre elles, i després cada filla amb ella mateixa.

Vaig pensar que una part era veritat i una part no, però que el que era realment cert era que aquelles coses permetien que algú parlés de tu, o del que havies fet o de per què ho havies fet, d'una manera que desvelava el teu caràcter en uns trets ben definits. Feia que semblés interpretable per als altres, o per a tu mateix, cosa que podia semblar una revelació. Però qui pot saber com actuarà algú un dia

concret, per no parlar dels racons secrets de l'ànima, on pot haver-hi coses de tota mena? Jo tenia ganes de parlar més d'això, encara que fos només per donar alguna volta més a la idea, per precisar-la una mica per a mi mateixa, però també sabia que la mare necessitava, i també volia, creure en aquelles coses: que la meva germana era més feliç i generosa en companyia d'altres persones, o que jo havia de vigilar amb els diners el mes de maig, i per això no vaig dir res.

El menjar va arribar en dues safates, amb un bol d'arròs blanc prop del mig i uns quants plats més petits de verdura i guarnicions a banda i banda, dels quals podies agafar i triar una gran varietat de gustos i textures. La mare va fer un breu comentari de cada un, aparentment satisfeta del nostre esforç conjunt. La manera com feia anar els bastonets per passar coses d'un plat a un altre, aguantant-los amb els dits perquè els extrems no es creuessin, sempre m'havia semblat d'allò més elegant. Jo els agafava malament, els feia servir per punxar i se'm creuaven, i sempre que intentava imitar el seu estil no me'n sortia i em queien coses.

Mentre menjàvem li vaig tornar a demanar si hi havia res en concret que volgués veure mentre érem al Japó, algun jardí, algun temple o algun monument en especial. Ella va moure la mà en l'aire i va dir que tot li anava bé. Va afegir que havia mirat una guia de viatge abans de venir, però que havia decidit no comprar-la. Tot i que a la coberta hi havia una fotografia d'uns pòrtics de color vermell llampanant. Li vaig explicar que eren a Kyoto i que, si hi estava interessada, podíem anar-los a veure, ja que era on acabaríem el viatge.

Vaig acabar de menjar jo primer, vaig deixar els bastonets a la vora del bol i vaig esperar. A fora, les vies del tren estaven fosques i silencioses, dividint el carrer com un riu. Homes i dones tornaven a casa amb bicicleta, amb una mà

al manillar i l'altra aguantant un paraigua transparent. De tant en tant algú s'aturava a comprar alguna cosa a la botiga de conveniència de l'altra banda del carrer, amb uns finestrals ben il·luminats on es veien tot de productes amb uns embolcalls acolorits que ja començava a reconèixer. Vaig pensar que aquella escena em resultava vagament familiar, sobretot amb les olors del restaurant que m'envoltaven, però que era estrany, ja que el que tenia present no era la meva infància sinó la de la mare, que, a més, havia estat en un altre país. Tanmateix, hi havia alguna cosa en l'ambient subtropical, en l'olor del vapor, del te i de la pluja. Em recordava les seves fotografies, o les sèries de televisió que havíem mirat plegades quan jo encara era petita. O era com les lllaminadures que em comprava, que sens dubte eren les mateixes que la seva mare li havia comprat a ella. Era estrany que fos tan familiar i alhora tan aliè. Em vaig preguntar com podia sentir-me tan com a casa en un lloc que no era meu.

La mare va allunyar una mica el bol i es va disculpar, dient que no podia acabar-se el menjar. Vaig dir que no passava res i vaig posar al meu bol l'arròs que li quedava, si bé ja no tenia gana. Al fons dels bols, que eren de ceràmica, hi havia un petit cercle format per un grumoll de vernís assecat. Semblava líquid, com un toll blau, però si decantaves el bol no es movia.

Havia triat un hotel en un dels districtes més animats de la ciutat, amb l'estació en una banda i la vista d'un parc famós a l'altra. En el moment d'escollir-lo havia pensat no tan sols en la comoditat sinó en el confort, fins i tot en el luxe. Però ara ja no estava tan segura de la meua tria. L'hotel era com qualsevol altre, un lloc sempre transitori, amb

el mateix mobiliari massís que trobaves als hotels d'arreu del món. En aquest sentit, estava pensat per proporcionar confort només perquè no hi havia res que destaqués o amencés. Tots els passadissos eren tan iguals que em desorientava i no parava d'equivocar-me per arribar a la nostra habitació. Mentre la mare es dutxava, vaig seure en un dels llits individuals i vaig trucar a la meva germana. En un extrem de l'habitació hi havia un gran finestral amb un ampit ample i fred i unes feixugues cortines setinades, amb una capa més fina de gasa per quan volies veure, o entreveure, la claror de fora. Vaig descórrer totes dues capes mentre parlava per telèfon, i vaig mirar els pilots vermells encesos al capdamunt dels gratacels i d'una estructura molt alta que vaig pensar que devia ser la Torre de Tòquio.

La meva germana va contestar, ens vam saludar i li vaig preguntar què feia. Va comentar que la seva filla feia tres dies que portava el mateix vestit. Només se'l treia per banyar-se, però després fins i tot hi dormia. Em va explicar que, abans que vingués al Japó, un matí la mare li havia vigilat els nens en uns grans magatzems mentre ella feia alguns encàrrecs. Allà la seva filla havia insistit que li comprassin el vestit, i quan la mare s'hi havia mostrat reticent la nena havia fet la primera rabiola en públic. Alarmada, la mare havia cedit i havia pagat. El vestit, va aclarir la meva germana, era lleig i car, però la seva filla hi havia vist alguna cosa, alguna cosa que connectava amb un sentiment que tenia ben endins i que encara no era prou gran per expressar. També era massa curt, i la meva germana hi havia hagut de cosir una vora de farbalans tot i saber que de seguida li quedaria petit. Ara els dos nens jugaven a fora al jardí, i el vestit, que era de color de blat clar, estava cada dia més brut.

De petita la meva germana també era propensa a agafar unes bones enrabiades. Ho vaig comentar i ella va dir

que sí, que se'n recordava, si bé quasi no hi havia pensat fins a l'atac que havia tingut la seva filla. Vaig recordar que una vegada havia trencat una vareta de vidre a la paret de maons de casa. La vareta era plena d'aigua i purpurina, de manera que el contingut es movia màgicament d'un extrem a l'altre depenent de com la inclinaves. Era una joguina molt preuada per totes dues, i ara ni ella ni jo no recordàvem per què l'havia trencada, només el nostre desconsol quan va passar. Vaig preguntar a la meva germana si recordava l'origen de la seva rebequeria i va respondre que no, en absolut. Va comentar que amb els anys la seva ràbia s'havia anat dissolent, i que ara, curiosament, tenia fama de ser tranquil·la i equilibrada, sobretot a la feina, on sovint la lloaven per la seva capacitat. Però veure la seva filla havia estat com recordar els detalls d'un somni que havia tingut, que potser en algun moment de la seva vida hi havia hagut coses per les quals havia hagut de cridar i plorar, alguna veritat més profunda, o potser un horror, que tothom del seu voltant negava sempre i la feia enfadar cada cop més. Amb tot, ara la meva germana no podia precisar aquell sentiment, només el record, o ni tan sols això, sinó alguna cosa encara més remota. L'únic que podia fer, va concloure, era permetre que la seva filla portés el mateix vestit tants dies com volgués, cosir-hi una nova vora, fer-li alguna cosa calenta per sopar, mirar-la sense acabar d'entendre-la i consolar-la tan bé com pogués.

Em va preguntar com anava el viatge, en un to fatigat. Jo sabia que també estudiava per a l'última tongada d'exàmens que li permetrien especialitzar-se, uns exàmens que eren tan exhaustius i tan tècnics que ni m'ho podia imaginar. Vaig respondre que no ho sabia. No podia afirmar si la mare era allà perquè ho volia o si era una cosa que feia per mi.